

TANHUVIESTI

3 / 2017

Tässä lehdessä

Pääkirjoitus	3
Pilput	4
Europeade 2017	8
Tanssijan Kaustinen	16
BARNLEK 2017	20
Etnogaalan palkintoehdokkaat ja pääesiintyjät valittu	22
Pirkanmaalle maakunnallinen kansantanssiryhmä	24
Syyspyörteisiä terveisiä Tanssin osaamiskeskuksesta	26
TanssiMania	27
Petri Hopun kolumni: Minä ja kansallispuku	29
Ajankohtaista Suomen Kansallispukukeskuksesta	30
Hapanmykyn pakina: Yrittänyttä ei laiteta	33
Kansallispuvut tuulettuivat	34
Kansantanssia kirjallisuudessa	36
Kansallispukupörssi	37
Kalenteri	38

60. vuosikerta

Julkaisijat:

Suomalaisen Kansantanssin Ystävät ry

Kansantanssinuorten Liitto ry

Päätoimittaja: Teemu Perheentupa

Toimitus: Pirkko Elo, Risto Elo,

Jutta Jaakkola, Annuli Perheentupa

Kuvankäsittely: Pirkko Elo

Kannen kuva : Turun kaupunki

Tanhuviesti/Suomalaisen Kansantanssin Ystävät

Döbelninkatu 5 B 21, 00260 Helsinki

p. (09) 441 803 tai 045 2777 283

ti 14.00–18.00, ke ja to klo 10.00–14.00

tanhuviesti@kansantanssinyst.fi

ISSN-L 1799-1404

ISSN 1799-1404

Teemu Perheentupa

Parrasvaloihin!

Europeade tänä kesänä oli iso ponnistus suomalaisilta kansantanssijoilta ja ennen kaikkea turkulaisilta, jotka rakensivat unohtumattoman tapahtuman ja fantastisen tunnelman. Sydämelliset kiitokset kaikille puurtajille tanhuvuoden kiistattomasta kohokohdasta!

Yksi merkittävimmistä puolista Europeadessa oli se, että kansantanssi ylitti mediakynnyksen — nyt tiedämme, että siihen tarvitaan reilut 6000 kansantanssijaa ja viisi päivää keskeytymätöntä showta. Median lisäksi myös itse tanhuajat hurmaantuivat. Aika monen ensikertalaiseen tuntuu tarttuneen suoranaisten Europeade-kuume; sinnehän on päästävä ensi vuonnakin. Näin käy helposti, kun altistuu uudelle ja hauskalle. Europeade sai uusia ystäviä kansantanssijoista, ja kansantanssi sai uusia ystäviä suuresta yleisöstä.

Niin kivaa kuin itse tanssiminen onkin, näkyvyys on se, joka takaa harrastuksen jatkuvuuden. Näkyvyys katukuvassa, näkyvyys mediassa, näkyvyys somessa. Nyt syksyllä kaikkien aikojen ensimmäinen Etnogaala tarjoaa uuden tilaisuuden nostaa kansantanssia jälleen parrasvaloihin. Tanssijoina tietenkin toivomme, että tilaisuus saadaan käytettyä hyväksi, ja kansantanssi myös näkyy Etnogaalassa. Perinteisempää kansantanssia Etnogaalassa tuskin on tarjolla — yli sata vuotta vanhasta tavasta tanssia kun ei vääntämälläkään ole vuoden uudeksi ilmiöksi. Vaan ei anneta sen haitata. Kaikki kansantanssin saama huomio on hyväksi kaikelle kansantanssille. Siispä kannustetaan toisiamme eteenpäin ja valokeiloihin!

SKY:n 115-vuotisjuhlassa myönnettyjä tunnustuksia jaettiin

SKY:n 115-vuotisjuhlassa kutsuttiin kunniajäseneksi järjestön pitkäaikainen puheenjohtaja Raimo Tanskanen. Koska Raimo oli estynyt saapumasta tilaisuuteen, kunniajäsenkutsun ja kunniakirjan luovuttivat Risto Elo ja Marjatta Koivu-Loman Raimon kotona.

115-vuotisjuhlassa myönnettiin hopeinen ansio-merkki kansallispukukonsultti Taina Kankaalle. Taina sai merkkinsä erillisessä tilaisuudessa SKY:n toimistolla.

Kesäjuhlat 2018

Tämän hetkisen tiedon mukaan ensi vuoden kesäjuhlaa vietetään Siilinjärvellä heinäkuun lopussa, Siilifolkin kanssa yhteistyössä. Juhla on jälleen monen järjestön yhteisponnistus, tällä kertaa Kansantanssinuorten Liiton, Karjalaisen Nuorisoliiton, Suomalaisen Kansantanssin Ystävien ja Kalevalaisten Naisten Liiton voimin. Samassa yhteydessä pidetään myös Suguvastavundu, suomalais-ugrilaiset kulttuuripäivät.

Erotiikka kansantanssissa – vakasta varisseet tanssit -kurssi Porvoossa 25.11.

Ennen KTNL: ja SKY:n vaalikokouksia Petri Hoppu opettaa aikoinaan julkaisukelvottomiksi katsottuina arkistoihin kätettyjä eroottisävyisiä kansantansseja 25.11.2017 klo 10.00 -14.30 Porvoossa, Albert Edelfeltin koululla, Näsin koulukatu 3.

Kurssin johtaja on Erja Askolin. Käytännön järjestelyt hoitaa Porvoon Kansantanssijat.

Ilmoittautuminen kurssille 15.11 mennessä: seijaulenius47(at)gmail.com.

Kurssimaksu 35 € maksetaan paikan päällä.

Feresikurssi marraskuussa

Feresi (käytetään myös nimeä sarafaani) on ortodoksisen karjalaisen naisen asu, josta on tullut suosittu esiintymisasu kansantanssiryhmien keskuudessa. Karjalainen Nuorisoliitto järjestää feresin ompelukurssin viikonloppukurssina 18.–19.11. Helsingissä. Opettajana toimii käsityönopettaja Marja Toivonen. Kaksipäiväisellä kurssilla valmistetaan omien mittojen mukainen asu omista kankaista. Kurssipaikka on Allianssi-talo Itä-Pasilassa kivenheiton päässä juna-asemalta.

Kurssi järjestetään yhteistyössä Opintokeskus Siviksen kanssa.

Ilmoittaudu kurssille osoitteessa <https://sivisverkko.ok-sivis.fi/#/koulutus/3874>.

Tiesitkö, että...

Etnogaalassakin ehdokkaana oleva Kalevauva.fi –duo sanoittaa kappaaleensa vauva.fi –keskustelupalstan keskusteluiden pohjalta.

Toimitus suosittelee!

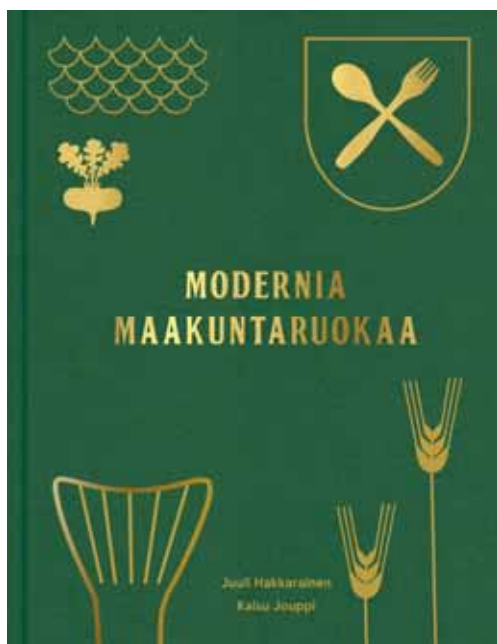
Kaustinen juhli 50. kansanmusiikkijuhlia 10.-16.7.2017. Eräälle kokeneelle festarikävijälle jäi mieleen monia pieniä kivoja juttuja, kuten

*Ritva Talvitien soitto, Freijan yllärikeikka ja Lassin jätski, Vanhan piian poiki-
en juonnot, 15 minuutin aurinko juhla-
pihalla, Maunon makasiinin tunnelma,
lauantain jamiworkshopin hyvät
komppirytmit, viinituvan hikinen oma
keikka, Vilhelmi ja Hilma, Taito Hoffre-
nin lauluääni sekä Sampo Korvan ja
Jimmy Träskelinin punaiset aluskerras-
tot.*

Lopen purpuri

Elokuun alussa Lopella tanssittiin uudelleen rekonstruoitu Lopen purpuri. Viimeksi 1930-luvulla tanssitusta purpurista oli jäljellä vain pelimanni Ilmari Lapinleimun nauhalle soittama musiikki. Risto Elon ja Kari Bergholmin avulla Marjatta Karjalainen rekonstruoi tanssikuviot musiikin ja lähiseutujen purpureiden perusteella.

Modernia maakuntaruokaa (Satokausikalenteri)

Modernia maakuntaruokaa -kirja on ylistys suomalaiselle ruokakulttuurille. Sen 95 ruokaohjetta on laadittu perinnereseptejä kunnioittaen, mutta rohkeasti uudistaen. Jokainen maakunta saa oman menukokonaisuutensa, joissa hyödynnetään seudulle ominaisia ruokia ja raaka-aineita. Upeista kuvista välittyvät maakuntien tunnelmat ja vuoden kiertokulku. Kattauksissa kunnioitetaan vanhojen pitopöytien eleetöntä estetiikkaa ja tuodaan samalla esiin suomalaisen käsityöläisyyden aarteita.

Idean isä on Satokausikalenterin perustajana tunnettu Samuli Karjula. Toteutuksesta vastaavat ruoka-alan ammattilainen Juuli Hakkarainen ja valokuvaaja Kaisa Jouppi. Kirjassa hyödynnetään myös Marttojen tietotaitoa. Kirja on osa Suomen itsenäisyyden satavuotisjuhlavuoden ohjelmaa.

Kirjan reseptien avulla voit löytää uuden yhteyden isovanhempiesi juuriin tai syventää suhdettasi mökkipaikkakuntaan. Voit yllättää puolisosi tai ystäväsi tekemällä hänen kotiseutunsa herkkua ja tarjoilla ulkomaisille vieraillesi palan kansallisperinnettä.

Maakuntaruokaa on lupa olla ylpeä.

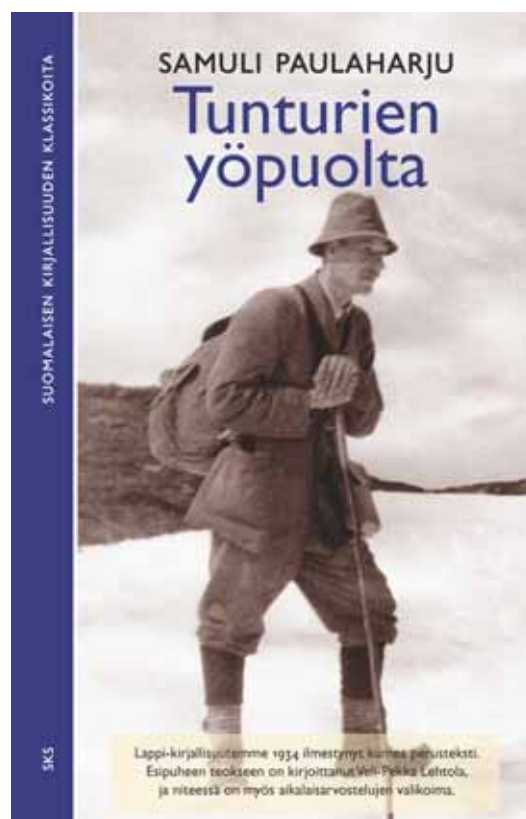

Samuli Paulaharju: Tunturien yöpuolta (SKS)

Samuli Paulaharju (1875 - 1944) oli perinteenkeräämisen suurmies, tallentaja, suurenmoinen kertoja. Ainutlaatuisimmillaan hänen työnsä on juuri Lapin-aineiston yhteydessä. Paulaharju tiesi, mitä Lappi on, mistä Lappi puhuu, mitä Lappi toivoo ja pelkää.

Siirtymistään tarinantallentajasta tarinankertojaksi Paulaharju perustelee puhumalla halustaan "ymmärtää ja sanoa julki Lapin elämää vanhalta tarulliselta, pakanalliselta pohjalta". Paulaharjun kieleltäänkin tunturituulena viuhuva kerronta poraa syvälle ikaikaisimpaan Lappiin.

Lapissa Paulaharjulle oli tärkeintä se maailma jonka salaisuuksiin hän oli vuosikymmenet yrittänyt tunkeutua. Hän kuvasi miten oli yrittänyt esittää "Tunturimaan ja Jäämeren sekä Tunturien ja Jäämeren vanhankansan yöpuolen elämää ja sielua... kaikkine haltioineen, piruineen, trolleineen ja kummajaisineen."

Aimo Kejonen & Tuomo Kesäläinen: Suomen luonnon pyhät paikat (Salakirjat)

Suomen luonnon pyhät paikat -teoksen tavoite on pitää yllä tietoa siitä, mikä aikanaan oli pyhää ja miten pyhän kanssa elettiin. Vanhat pyhät eivät ole kadonneet. Sellaisen luo tullessaan nykyajan ihminenkin kokee jotain.

Kansanperinteentallentaja, geologi Aimo Kejonen ja tietokirjailija, toimittaja Tuomo Kesäläisen teos kunnioittaa maamme 100-vuotista itsenäisyyttä ja esi-isiemme eloa esittelemällä sata luontokohdetta, joita eri aikoina ja eri tilanteissa on pidetty pyhinä.

Teos on tietokirja ja matkaopas jokaiselle, jota kiinnostavat vanha metsäuskonto, sen pyhät paikat ja niiden merkityksen muuttuminen aikojen kuluessa. Kirja on paitsi kunnianosoitus menneiden aikojen pyhille myös kunnianosoitus kotimaamme upealle ja ainutlaatuiselle luonnolle.

Anneli Sarhimaa: Vaietut ja vaiennetut - karjalankieliset karjalaiset Suomessa (SKS)

Karjalan kieli ja karjalankielisten oikeudet on sivuutettu Suomessa aivan viime vuosiin saakka. Miksi karjalan kielestä on vaiettu ja miksi sitä on vähätelty? Miten nyky-Suomessa tulisi tukea karjalan kielen puhujia, jotta heidän ei enää tarvitsisi vaieta omalla kielellään?

Vaietut ja vaiennetut -teos on ensimmäinen kokonaisvaltainen esitys Suomessa kotoperäisestä karjalankielisestä väestöstä. Historian, kielen ja kulttuurin lisäksi se kuvaa karjalankielisten asemaa sodanjälkeisessä Suomessa ja ottaa kantaa siihen, miten heidän mahdollisuuksiaan käyttää karjalaa ja siirtää kieltä uusille puhujapolville tulee parantaa.

Kirja on tarkoitettu Suomen karjalankieliselle yhteisölle, kielisten oikeuksien toteutumisesta vastaaville päättäjille ja virkamiehille, tutkijoille ja opiskelijoille sekä kaikille vähemmistökielten asemasta ja Suomen kieli-ilmastosta kiinnostuneille lukijoille.

Kuva: Turun kaupunki

**EURO-
PEADE
2017**

26-30 JULY • TURKU • FINLAND

Kuva: Turun kaupunki

Kuva: Riitta Korhonen

Turun isännöimä Europeade oli eurooppalaisen perinnekulttuurin riemukas kavalkadi ja osallistujalle unohtumaton elämys. Mutta Europeade oli

Kuva: Turun kaupunki

muutakin kuin tanssia, musiikkia, lipunheilutusta ja juhlaa. Järjestelyt 6500 osallistujaa varten edellyttivät logistiikkaa, johon kansantanssija harvemmin törmää. 600 esitystä 16 lavalla, tuhannet täytettävät ilmapatjat, 19 huollettavaa majoituskoulua, yli 90 000 tarjottua ateriala ja suomalainen opas jokaiselle ulkomaalaisryhmälle vaativat lähes 700 talkoolaisen uutteraa työpanosta.

Tanhuviesti kyseli muutamilta Europeaden tekijöiltä, miten tämä kaikki saatiin aikaan.

Kuva: Teemu Perheentupa

Kuva: Timo Hukkanen

Leena Aho

Kerro vähän omasta Europeade-historiastasi

Ensimmäinen Europeadeni oli vuonna 1973 Sardiniaassa Nuoron kaupungissa Italiassa. Saimme eri puolilta Eurooppaa useita hyviä ystäväryhmiä, joiden luona ryhmämme vierailivat ja vastaavasti he vierailivat meidän luonamme. Meillä oli tosiaan suoria kontakteja useisiin maihin ja saimme kutsuja eri puolille Eurooppaa.

Olen itse osallistunut 10 kertaa Europeade-juhliin. Yhdistyksemme eri ryhmät ovat osallistuneet useammin, koska en ole aina itse ollut mukana. Irlantilaiset ja belgialaiset ystävämmme, jotka kuuluivat Europeade-komiteaan, pyysivät kauttamme, että komiteaan saataisiin Suomen edustaja. Yhdistyksemme teki asiasta esityksen Suomalaisen Kansantanssin Ystäville ja Kari Bergholm valittiin ensimmäiseksi Suomen edustajaksi Europeade komiteaan,

missä hän toimi 1996-2002. Hänen jälkeensä tehtävään tuli Kyösti Toivonen 2002-2009 ja Kyöstin jälkeen Hilu Toivonen-Alastalo vuodesta 2010.

Turun Europeadesta teimme ensimmäisen kerran esityksen 1998. Esitys uusittiin monta kertaa kaupunginhallitukselle. Vuonna 2012 kaupunginjohtaja Aleksi Randell esitti Europeade-komitealle Turun olevan halukas toimimaan juhlien järjestäjänä. Saa tuamme vahvistuksen, että juhla tulee Turkuun, koska kaikki turkulaisten kansantanssijoiden edustajat sekä Hilu Toivonen-Alastalon kokoukseen. Ensimmäinen kokous pidettiin 9.12.2014. Vuonna 2015 kokouksissa ideoimme ohjelmaa. Ja virallisesti kaupunki kutsui meidät 27.10.2015. Tämän jälkeen toimimme virallisena paikallisena ohjelmatoimikuntana, eli LOC-ohjelmatoimikuntana.

Kuva: Jutta Jaakkola

Mikä oli tehtäväsi?

Toimin LOC -ohjelmatoimikunnan puheenjohtajana. Toimikunnassa olivat kaikkien alueellisten järjestöjen edustajat. Olin myös Turun LOC päätoimikunnan jäsen. Sen lisäksi, että vastasin vapaaehtoisten toiminnasta Europeadessa, vastuualueenani oli koulumajoitus.

Jaoimme tehtävät vastuualueisiin niin, että vastuussa oli aina talkoolaisten vastaava ja kaupungin vastaava sekä eräissä tehtävissä oli myös komitean edustaja.

Tiesin lupautuessani koulumajoituksen vastuuhenkilöksi, mikä työ siinä olisi. Koulumajoitusta oli 19 koulussa. Koulut oli jaettu eri yhdistysten vastuulle. Turun Kansantanssin Ystävillä oli 9 koulua. Hoidin majoitusta kaupungin edustajan kanssa. Piti sopia siivoukset, avainten luovutukset, jätehuolto, turvallisuus, vuokrata puhelimet ym. Jokainen yhdistys teki vastuukoulujensa talkoolistat. Tehtävänäni oli tiedottaa majoitukseen liittyvistä asioista.

Minkä koit haastavimmaksi?

Haastavaa tehtävässä oli asioiden hoitaminen ongelma- tai toivomustilanteissa. Täytyy todeta, että asiat hoituivat. Kaikki talkoolaiset ja myös kaupungin edustajat halusivat asioiden sujuvan, ja niin myös tapahtui. Emme osanneet kuvitellakaan asioita, joita saimme ratkaistavaksemme. Tämä oli todella haastavaa ja mielenkiintoista. Malti ja ystävällisyys oli valttia joka tapauksessa. Nyt niille monille asioille voidaan hymyillä ja nauraa.

Entä mikä oli palkitsevinta?

Palkitsevinta oli nähdä se tanssin riemu ja ilo, mitä osallistujat kokivat Europeadessa. Siitä riittää hyvää mieltä vielä nytkin.

Kuva: Teemu Perhentupa

Kuva: Jutta Jaakkola

Kuva: Jutta Jaakkola

26-30 JULY • TURKU • FINLAND

Hilu Toivonen-Alastalo

Kerro vähän omasta Europeade-historiastasi

Ensimmäisen kerran osallistuin tanssijana vuonna 1981 Sveitsin Martigny'ssä järjestettyyn Europeadeen. 80-luvulla osallistuin tapahtumaan ensin tanssijana (Sannat ja Sepot, Hollolan Ns) ja sitten oman ryhmän (Paavot ja Pirkot, Hollolan Ns) ohjaajana yhteensä kuusi kertaa. Vuodesta 2009 olen toiminut Suomen edustajana Kansainvälisessä Europeade-komiteassa, joista viimeiset kolme vuotta varapuheenjohtajana. Turun tapahtuma oli minulle siis 15. kerta, eli juhlavuosi.

Mikä oli tehtäväsi?

Toimin Turun kaupungin palkkaamana tapahtuman

koordinaattorina. Vastuullani olivat koko tapahtuman käytännön järjestelyt.

Minkä oli haastavinta?

Haastavinta oli ajankäytön priorisointi, sillä tekemistä oli valtavasti ja aikaa rajallisesti.

Entä palkitsevinta?

Palkitsevinta oli ehdottomasti nähdä osallistujien ja kaupunkilaisten ilo tapahtuman aikana ja kiittävä palaute sen jälkeen. Europeade sytytti kansantanssi-kuumeen. Pidetään yhdessä huolta, että se ei pääse laantumaan!

Kuva: Turun kaupunki

Kuva: Riitta Korhonen

Kuva: Riitta Korhonen

Kuva: Jutta Jaakkola

Kuva: Jutta Jaakkola

Jutta Wrangen

Mikä oli tehtäväsi?

Koordinoin suomalaisten ryhmien valmistautumista yhteisiin kenttäohjelmiin.

Mikä oli haastavinta?

Haastavinta oli informointi ja massojen liikuttelu, sekä yleisesti koko festivaalin kannalta, että kenttäohjelmien suhteen. Se että tuollaisen määrän ihmisiä saa olemaan oikeassa paikassa oikeaan aikaan, on iso haaste. Kahden maan kesken jaettu vetovastuu aiheutti jonkin verran ylimääräisiä vaikeuksia.

Mikä oli parasta?

Ryhmät olivat valmistautuneet tosi hyvin. Ainakin Poromiehen polskan harjoituksissa näki, että esitys oli harjoiteltu, ja kenttäpaikat katsottu etukäteen.

Turku pääsi yllättämään kauneudellaan, ja varsinkin se, miten kulkuetta tultiin katsomaan ja otettiin vastaan, oli mahtavaa.

Kuva: Jutta Jaakkola

Kuva: Korhonen

Lennu Yläneva

Mikä oli tehtäväsi?

Toimin Europeadea valmistelleessa paikallisessa ohjelmatoimikunnassa Turussa parin vuoden ajan ennen tapahtumaa. Tämän toimikunnan puheenjohtajana toimi Leena Aho ja sihteerinä/esittelijänä Hilu Toivonen-Alastalo. Tapahtuman aikana olin jonkinlainen ohjelman yleismies-Jantunen; vastasin yleisemmällä tasolla ohjelmien sujumisesta.

Käytännössä olin mukana perehdyttämässä ohjelmi- en juontajia ja stageja katusesityksiin, mutta erityisesti konserttiin, kulkueeseen ja avajais- ja pääjuh- laan. Mukana kuulolla olin myös äänifirmojen ja sta- gejen perehdytyksessä.

Koen toimineeni linkkinä belgialaisten vastuuhengi- löiden ja suomalaisten ohjelmien juontajien välillä; meille turkulaisille Belgian vastuuhenkilöt kun olivat jo hieman tuttuja. Ohjelma-alueet oli jaettu vielä erikseen eri vastuuhenkilöille; Jutta Kaasalainen, Anu Lahti-Nevala ja Marika Hietala pyörittivät katu- esityksiä, Europeade-toria ja Gatorade Areenaa ja Jukka Janka-Murros iltasoittoja pubeissa. Suomalai- sista yhteisohjelmista vastasi Jutta Wrangen. Vas- tuuta ohjelmatoiminnasta oli käytännössä hyvin ja- ettu.

Ehkä kaikki epämääräinen, ylimääräinen tai suunni- tellusta poikkeava - jos sellaista tapahtuisi - oli sitten minun vastuullani. Käytännössä pyörähdin myös niin aamiaisen jaossa, kouluvalvonnassa kuin koulujen loppusiivouksessakin.

Mikä koit haastavimmaksi?

Katusitykset pyörivät torstaista lauantaihin 15 eri

paikassa. Jutan kanssa pyöräilimme esityspaikkojen väliä pitäen huolta, että kaikki toimi. Kolmetuntisen kulkueen ajan päivystin lähinnä suomenkielisen juontajamme hyvinvointia - Mikko Toivanen kun ei voinut poistua juontopaikaltaan hetkeksikään. Ga- toradella koitin pysyä mukana belgialaisen vastuu- henkilön mielenliikkeissä avajaisten ja pääjuhlan toteutuksessa. Siinäpä se suurin haaste koko juhli- sa minulle olikin! Muutoksia tuli ennen juhlaa ja juhlan aikana, eikä niistä tiedotettu kuin belgialais- ten kesken - ellei osannut tehdä oikeita kysymyksiä ja sattunut oikeaan aikaan oikeaan paikkaan. Aina en osunut. Juontajamme Liisa Seppälä ja Juha-Matti Aronen olivat helteessä, kun valmiita, monikielisiä juontoja piti viime hetkellä ja kesken ohjelmankin muuttaa. Heistä olen ylpeä; mikä joustavuus ja mu- kautumiskyky!

Mikä oli parasta?

Hienoa oli onnistua tekemään kaikkien turkulaisten kansantanssiyhdistysten ja kansanmuusikkojen kanssa yhdessä mahtava tapahtuma, kaikki viikon talkoolaiset mukaan lukien! Me venyimme kaikkeen mahdolliseen ja pidimme hyvää tuulta yllä. Tämä yhdessä tekeminen kantaa meitä myös jatkossa: ollaan tuttuja ja voidaan luottaa toisiimme. Olen ylpeä tapahtuman näkymisestä Turussa ja sijoitu- misesta kauniille Aurajoen rannoille; kaupunkilaiset- kin kiittelivät ja olivat hämmästyttävän aktiivisina mukana kaduilla. Palkitsevinta Europeadessa Turus- sa oli se suuri riemu ja yhteenkuuluvaisuuden tunne kaikkien osallistujien kesken - yhteinen Eurooppam- me yhdessä tanssien, soittaen, laulaen!

Annuli Perheentupa

Tanssijan Kaustinen

50-vuotta täyttänyt Kaustisen kansanmusiikkijuhla tarjosi esitysten lisäksi myös paljon yhdessä tanssimisen iloa. Tarjolla oli mm. purpuria, siltatanssit, huutokatrilli ja uutuus Iltavilli. Festivaalin kohokohtana vietettiin peräti kolmen aidon hääparin kruunuhäitä.

Juhlavuonna Kaustisella jaettiin peräti kuusi mestarin arvonimeä. Eivor Wallinvirta nimettiin mestarikansantanssijaksi. Hänestä tuli kolmas arvonimen haltija Antti Savilammen (2011) ja Hannu Nipulin (2016) jälkeen.

Kolme päivää häähulinää

Festivaali huipentui lauantaina vietettyihin kruunuhäihin. Ennen sitä festivaalivieraat saivat virittäytyä hääntunnelmaan kahden päivän ajan esim. osallistumalla häävalmisteluihin vaikkapa morsiuskruunu- tai

purpuriworkshopeissa. Perjantain laulutuvassa laulettiin suomalaisten ja sukukansojen häälauluja.

Lauantaina yleisö pääsi seuraamaan aikoinaan tiukasti ammattisalaisuutena pidettyä morsiamen pukemista. Anna-Liisa Finnilä puki näyttömorsiamelle moniosaisen kruunurakennelman ja kertoi morsiuskruunun ja sen pukemisen historiasta ja symboliikasta. Sillä välin, kun hän keskittyi aikaavievempiin pukemisvaiheisiin, Hääpelimannit viihdyttivät yleisöä soitollaan ja tarinoinnillaan hääpelimanniperin-

teestä sekä sattumuksista vuosien varrelta.

Varsinainen hääjuhlinta alkoi pelimannien vetämällä juhlakulkueella, joka toi hääparit päälavalle vihittäväksi. Näyttävimpänä osana juhlamenoja nähtiin hääväen tanssima komea Kaustislainen purppuri. Seremonian jälkeen aterioitiin ja Juhlapihalla tanssittiin, soitettiin kilpaa ja harrastettiin muita hääperinteitä.

Purpuri vahvasti esillä

Purpuria sai nähdä tänä vuonna Kaustisella poikkeuksellisen paljon. Helsingin Kansantanssin Ystävien Purpuri-ryhmä esitti perjantaina osia eri purpureista Petri Hopun luennoissa samalla aiheesta sekä Juhlapihalla Maliskylän purpurin kokonaisuudessaan. Purpuridansarna Kokkolasta tanssi ruotsinkielisen Pohjanmaan häätansseja ja esitti Kruunupyyn purpurin. Kaustisen Nuorisoseuran Ottoiset modernisoi Kaustislaista purppuria Morsiustaivhan alla -teoksella yhdessä Ison Tanhuujien ja Väkitukon kanssa.

Purpuria sai myös kokeilla ja opetella torstain ja per-

jantain purpurityöissä. Lauantaina hääaterian jälkeen pääsi tositoimiin juhlapihan yleisöpurpurissa.

Suosittu Yökatrilli

Antti Savilammen ja JPP:n yökatrilli kuuluu Kaustisen vakio-ohjelmaan. Se on niin suosittu, ettei se ole enää muutama vuoteen mahtunut pääareenalle, vaan tanssijat ovat levittäytyneet myös sitä ympäröiville rinteille. Huutokatrillin suosio perustuu siihen, että osallistua voi ilman tanssikokemusta tai -osaamista. Vuorot opetetaan aluksi ja tanssin aikana tarvitsee vain seurata ohjeita. Virheistä kukaan ei välitä. Tarkoitus on vain heittäytyä mukaan yhteiseen hauskanpitoon.

Iltavilli villitsi

Tänä vuonna yökatrilli sai hilpeän pikkuveljen, kun ohjelmaan tuli Iltavilli. Petri Kauppisen vetämää kevyesti käsikirjoitettua tanssi-iloittelua voisi pitää vaikka jonkinlaisena humoristisena kansantanssin rastiratana. Aluksi osanottajat johdateltiin Folkjamotteella enkeliskan, sottiisin, polkan ja valssin aske-

liin. Sen jälkeen vuorossa oli Quattro stazioni -niminen osio, jossa tanssittiin neljässä eri pisteessä polskaa soolona, pareittain, piirissä ja ketjuna. Eri rasteja luotsasivat Team Iltavillin villit roolihahmot Hanna Oh Boy Mikä Kela, Rhianna Hou Si Ou, Tanhu-Misu, Pete Piitti Orja ja Kike de Kake eli Hanna Poikela, Riina Hosio, Milla Korja, Petri Kauppinen ja Salla Korja-Paloniemi. Musiikista vastasi Maria Reikko & Best Case Scenario. Iltavilli oli nimensä mukainen ja meno sen verran vauhdikasta, että se sai harvinaisen koleasta säästä huolimatta posket punottamaan ja hien virtaamaan.

Paluuta juurille

Yleisön pyynnöstä Siltatanssit palasi Kaustisen ohjelmaan kolmenkymmenen vuoden tauon jälkeen. Ha-

lu tanssia yhdessä on suuri. Samaan sosiaalisen tanssin vetovoimaan perustuu myös huutokatrillin, Iltavillin - ja itse asiassa myös purpurin - suosio. Pohjimmiltaan kaikissa viimeksimainituissa on kyse samasta asiasta; tanssimisesta ryhmänä, osaavampien tanssijoiden johdolla ja tietyn rakenteen mukaan. Tanssijan ei tarvitse olla etevä tai muistaa kaikkia vuoroja, vaan hän voi lähteä matalalla kynnyksellä mukaan ja nauttia yhdessä tanssimisen ilosta. Se on kansantanssia aidoimmillaan

SKY:n puvuston 110-vuotistapahtuma 29.10.

Merkkivuoden kunniaksi puvusto on teettänyt näköispainoksen vuonna 1915 ilmestyneestä Kansanpukuja-julkaisusta. Kirjanen tulee myyntiin tapahtumassa.

Avoimet ovet klo 12-16

Kansallispuvun tarina -luento klo 13

Lisäksi:

Pukunäyttely

Kokeile päähineitä

Kysy kansallispuvuista

Puffetti

Arpajaiset

Tervetuloa!

Tule osaksi 110-vuotiaan puvuston tarinaa!

Puvuston vuokraustoimintaa ja ylläpitoa hoitaa vapaaehtoisista koostuva puvustorinki puvustonhoitaja Eeva Heinosen luotsaamana.

Puvustorinkiin otetaan mielellään uusia jäseniä. Jos kansallispuvut ja niiden parissa toimiminen kiinnostavat, ole yhteydessä puvuston sähköpostiosoitteeseen

puvusto@kansantanssinyt.fi

Puvusto sijaitsee Helsingin Töölössä osoitteessa Döbelninkatu 5 B 21, 00260 Helsinki.

Heidi Palmu (käännös: Teemu ja Annuli Perheentupa)

BARNLEK 2017

Raportti Folkdansaren-lehdestä 4/2017

BARNLEK 2017 järjestettiin tänä vuonna Klaksvikissä Färsearilla 6.-9.7. Kaikkiaan tapahtuma keräsi noin 550 osallistujaa ympäri Pohjoismaita. Suomesta lähti noin 160 henkilöä. Suurin osa oli 7-17 vuotiaita tanssijoita. Vastaavana maajohtajana toimi Heidi Palmu, pääpelimanneina toimivat Linnea Holmberg ja Erja Askolin.

Isännät olivat valmistelleet tapahtuman hyvin ja kaikki toimi ilman suurempia ongelmia. Tulipa vastaan minkälainen pulma tahansa, järjestäjät tarttuivat toimeen ja useimmiten asiat hoituivat.

Tapahtuma oli tavattoman hyvin organisoitu; saattoi nähdä, että isännät ovat tottuneet järjestämään vuotuisen lasten ja nuorten tapahtuman paikkakunnalla. Klaksvik oli oivallinen paikka BARNLEKille, sillä kaikki oli lähellä. Erityiskiitoksen osallistujilta saivat hyvin organisoidut ruokailut suuressa urheiluhallissa sekä maksuton uimahallin käyttömahdollisuus.

Tapahtumatoimikunta koostui sekä vanhoista konkareista että nuorista kyvyistä. Kyseessä oli järjestäjien tietoinen valinta ajaa nuoria sisään uusiin vastuullisempiin tehtäviin. Onnistunut valinta!

Nuorison vaikutus näkyi muun muassa ohjelmassa, joka oli saanut uusia piirteitä ja uutta rakennetta (sekä hyvässä että pahassa). Enimmäkseen päivät koostuivat kuitenkin kaikille tutusta ohjelmasta; työpajoista, retkistä, pr-esityksistä, pohjoismaisista tanssituvista, harjoituksista jne.

Torstaina järjestettyjen avajaisten ohjelma oli tehokas paketti pakollisia tervetuliaispuheita, paikallisen

lasten voimisteluseuran esitystä sekä eri maiden yhteistansseja.

Perjantaina oli kansallisten esitysten vuoro. Suomalaiset olivat tehneet ensimmäistä kertaa BARNLEKin historiassa yhteisen ohjelman, jossa FSF:n ja suomenkielisten järjestöjen tanssijat esiintyivät yhdessä. Esitys koostui seuraavista tansseista: Pohjalainen neliö ja Galoppad från Bromarv (vain FSF:n tanssijat), Bolvantsik, Storpolska, Hurja ja Åtta man engel (kaikki suomalaiset), Pilkutin ja Kiperä (vain suomenkieliset tanssijat). Åtta man engelissä nostettiin esiin Suomi 100 -teema siten, että polskakuviot muodostivat lattialle numeron 100. Esitys meni hienosti, ja niin tanssijat, muusikot, ohjaajat kuin yleisökin arvostivat sitä.

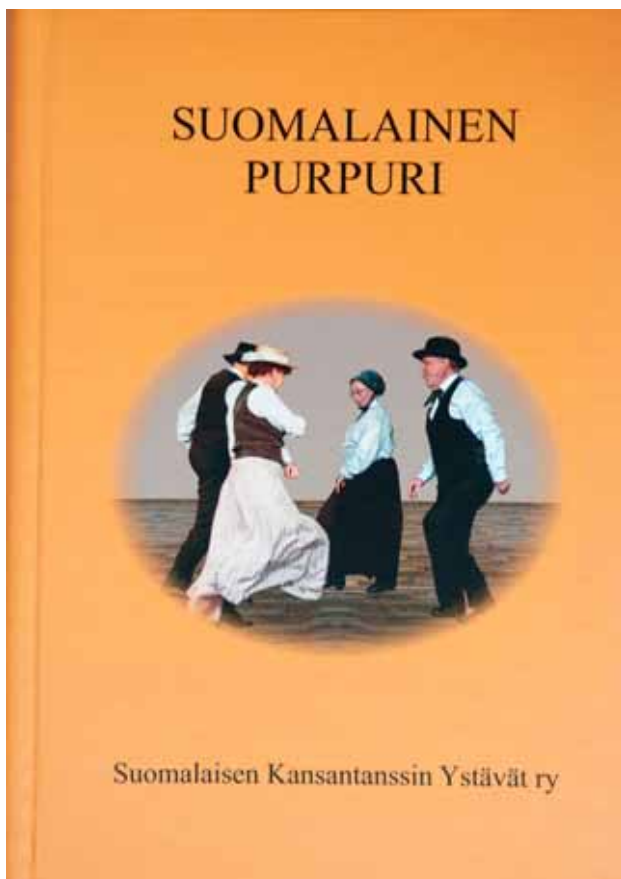
Lauantaina olivat päättäjäiset, joiden ohjelma pidettiin salassa viime hetkeen asti. Pakollisten seremonioiden jälkeen oli aika paljastaa salaisuus. Lavalle astui maailmankuulu metalliyhtye Týr, joka käyttää raskaassa musiikissaan perinteisiä färsaa-relaisia kansanmelodioita. Yleisön mielipiteet jakautuivat, mutta loppujen lopuksi useimpien mielestä esitys oli erilainen ja jopa aika hyvä veto.

Tanssityöpajoja oli yhteensä neljä (kaksi FSF:n ja kaksi suomenkielisten), yksi nuoremmille osallistujille ja yksi vanhemmille. Heidi Palmu ohjasi työpajat yhdessä pelimannien kanssa. Molemmissa työpajoissa tanssittiin perinteisiä suomenruotsalaisia/suomalaisia tansseja ja laululeikkejä.

Hyvin suunnitellun ohjelman lisäksi myös retket olivat todella hienosti järjestettyjä, ja osallistujat palasivat kotiin monien hienojen muistojen ja kokemusten kera. Viikko Färösaarilla kului nopeasti, suomalaiset osallistujat olivat hyvin reippaita, käyttäytyivät hienosti ja toimivat kuin yksi suuri perhe. Viikon loppua kohti oli melkein vaikea erottaa ketkä

lapset kuuluivat mihinkin ryhmään. Vanhemmat tanssijat olivat täydellisiä esikuvia nuoremmille. Juuri näin sen pitääkin mennä. Oli myös hienoa nähdä, kuinka järjestöjemme perinne- ja kielierot hälväisivät ja kaikki löysivät yhteisen kielen kommunikointiin. Erityisen hienoa oli nähdä, kuinka suomenkieliset ja suomenruotsalaiset löysivät toisensa viikon aikana. Toivottavasti tämä loi uusia tuttavuuksia ja uusia kontakteja, joiden ylläpitämiseen meitä kaikkia tarvitaan. Meillä on paljon innokkaita tanssijoita kentällä, ja tällaiset matkat ovat tarpeellisia, jotta he jaksavat pysyä mukana toiminnassa. Ilman innostuneita ja ahkeria ohjaajia ja vanhempien tukea eivät matkat olisi mahdollisia.

Suomalainen purpuri –kirja ja Sävelmistö

- Ohjaajalle helppo kierresidonta
- Sisältää 12 purpuria, joista 5 ennen julkaisematonta
- Pelimanneille kätevä A4-koko, yksi purpuri per aukeama

Nyt saatavilla!

Ohjekirja 30 €, sävelmistö 20 €

Tilaukset: suom@kansantanssinyst.fi

Etnogaalan palkintoehdokkaat ja pääesiintyjät on valittu

Suomen ensimmäisen Etnogaalan palkintoehdokkaat on valittu. Kansanmusiikin, maailmanmusiikin ja kansantanssin huiput palkitaan Etnogaalassa Tavastialla 7. marraskuuta. Luvassa on monipuolinen musiikki-ilta: gaalassa esiintyvät muun muassa BaranBand, Maija Kauhanen ja Suistamon sähkö.

Etnogaalassa palkitaan kansanmusiikin, maailmanmusiikin sekä kansantanssin mielenkiintoisia ja ansioituneita toimijoita seitsemässä kategoriassa. Ammattilaisraadit ovat valinneet kolme ehdokasta jokaiseen kategoriaan. Neljän kategorian (vuoden

artisti, ilmiö, tulokas ja kansanmusiikkitekijä) ehdokkaat on valittu yleisön ehdotusten joukosta. "Olemme iloisia yleisöltä kerättyjen ehdotusten määrästä. Ehdotuksia tuli kaikkina 273 kappaletta. Ammattilaisraadit ovat tehneet hyvää työtä,

koska ehdokkaissa on hyvin edustettuna koko ala.”, toteaa Kansanmusiikin ja Kansantanssin Edistämiskeskuksen toiminnanjohtaja **Sirpa Lahti**

Rokkipaikkana tunnettu Tavastia-klubi muuntautuu kahden lavan etno-klubiksi 7.11. klo 19. Tavastian henki ja asenne sopivat Etnogaalalle, jossa ei pönötetä vaikka jaetaankin pystejä, vaan iloitaan ja nautitaan musiikista ja tanssista. Gaalassa vuorottelevat huikeat esitykset ja palkitsemiset eri lavoilla. Yle striimaa gaalan suorana nettiin Yle Teemalle, tekee suoran lähetyksen Yle radio 1:n Etnoiltaan sekä tekee myöhemmin kolme erillistä tv-ohjelmaa illan esiintyjistä. Ohjelmat ovat katseltavissa ja kuunneltavissa myös Suomen ulkopuolella.

Etnogaalan lippuja myy Tiketti: liput ennakoon 12-20 € 15.10. saakka, sen jälkeen ja ovelta 15-22€.

Etnogaalan järjestää Kansanmusiikin ja Kansantanssin Edistämiskeskus (KEK) yhteistyössä Ylen kanssa. Muut yhteistyökumppanit ovat Maailman musiikin keskus, Music Finland, Elvis ry, Tanssin Tiedotuskeskus, Muusikkojen liitto, Suomen Nuorisoseurat, Teosto ja Suomen kansanmusiikki-liitto. Etnogaala on osa maailmanmusiikkifestivaali Etnosoi!:n ohjelmaa. Gaalaa tukevat Musiikin edistämissäätiö, Kalevalaseura ja Maaseudun sivistysliitto.

www.kansanmusiikki.fi/etnogaala

Teksti ja kuvat:
Kansanmusiikin ja Kansantanssin Edistämiskeskus

Etnogaala-ehdokkaat 2017

Vuoden artisti

Anne-Mari Kivimäki, Frigg, Ismaila Sané

Vuoden ilmiö

Kalevauva, Orivesi All Stars,
Pelimanni 8bit

Vuoden tulokas

BaranBand, Elssa Antikainen,
Maija Kauhanen

Vuoden kansainvälistyjä

(palkinnon jakaa Music Finland)
Frigg, Okra Playground,
Pekko Käppi & K:H:H:L

Vuoden kansanmusiikkitekijä

(palkinnon jakaa Elvis ry.)
Anne-Mari Kivimäki, Pekko Käppi &
K:H:H:L, Tuuletar

Vuoden koreografi

(palkinnon jakaa Tanssin Tiedotuskeskus)
Hanna Poikela, Petri Kauppinen,
Rami Meling

Risteys-palkinto

(palkinnon jakaa Maailman musiikin
keskus)
Digelius Music, Hilda Länsman, World
Music School Helsinki

Teemu Perheentupa

Pirkanmaalle maakunnallinen kansantanssir ryhmä

*Pirkanmaalla on aloittanut uusi maakunnallinen kansantanssir ryhmä, johon kaikki ovat tervetulleita riippumatta aikaisemmasta tanssikokemuksesta tai järjestöpohjasta. Kyse-
limme hiukan idean perään Petra Mäkeläiseltä, joka kuuluu ryhmän perustajiin.*

Siispä, mitä tarkoittaa "maakunnallinen"?

"Me käytetään termiä maakuntaryhmä kertomaan sitä, että nyt perustettu ryhmä ei ole minkään seuran oma, vaan sinne saa vapaasti tulla taustaseuran, -järjestöön tai muuhunkaan taustaan katso-
matta. Vaikka puhumme maakuntaryhmästä, ovat tanssijat tervetulleita myös maakunnan rajojen ulkopuolelta (eilisissä harjoituksissa paikalla oli ainakin yksi henkilö Porista eli Satakunnan puolelta). Ajatus tähän maakuntatermiin ja ryhmän perustamiseen siltä pohjalta tuli Jutta Wrangénilta ja Satakunnasta. Satakunnassa oli joskus 2006(?) hanke seudun elävöittämiseksi, ja yksi hankkeen tulos oli perustaa "maakunnallinen ohjaajien ryhmä". Siitä muodostui kansantanssir ryhmä Tikki, jota Jutta on ollut perustamassa ja ohjaa edelleen. Nyt lähdetiin kokeilemaan vähän samankaltaista konseptiä ilman hankerahoitusta."

Mistä ajatus tuli?

"Ajatus oli pyörinyt jo Jutan päässä jonkin aikaa, kun viime keväänä Nuorisoseurojen Tanssimyllyssä sanoin ääneen, että haluaisin ihan tosi kovasti alkaa uudelleen tanssimaan, ja nimenomaan sen verran tavoitteellisesti, että voisin taas joskus itsekkin olla tuolla lavalla ryhmän kanssa. Jutta tarttui siihen ja kertoi tästä päässään muhineesta ajatuksesta, ja oikeastaan siltä seisomalta päätimme laittaa toimaksi ja perustaa ryhmän. Minä kyselin ensin Facebookissa omassa rajoittuneessa verkostossani, josko löytyisi muitakin asiasta kiinnostuneita, ja niitähän löytyi nopeasti useita, joten siitä innostuneena ryhmää työstiin eteenpäin. Ryhmälle löytyi vielä

mukavasti koti Sottiisi Fun Club ry:n alta, niin käytännön puolikin järjestyi ikään kuin itsestään."

Mihin ryhmä pyrkii?

"Ryhmällä ei ehkä ole sellaisia korkealentoisia tavoitteita, mutta se on aikuisille ennen tanssineille (kansantanssitaustaa ei vaadita) ihmisille paikka ja yhteisö harrastaa kansantanssia tavoitteellisesti, mutta ei ryppyotsaisesti. Eli olemme melkein kaikki keskellä ruuhkavuosia eläviä ihmisiä, joten aina ei välttämättä harjoituksiin ole mahdollista päästä. Mutta kaikki ovat kuitenkin sitoutuneita osallistumaan elämäntilanteensa mahdollistamissa rajoissa. Ja tavoitteellisuudella tarkoitetaan sitä, että harjoittelemme tansseja ja koreografioita sillä mielellä, että joskus niitä esittäisimmekin. Esitykset eivät kuitenkaan ole elinehto, mutta tuovat tsemppiä ja tavoitetta harjoitella."

Miten startti onnistui?

"Meillä oli 3.9. ensimmäiset harjoitukset ja paikalla oli 16 innokasta tanssijaa (ja tiedossa on vielä 6 henkeä, jotka ilmoittivat olevansa estyneitä ensimmäisellä kerralla). Paikalla oli tanssijoita ainakin Akaasta, Valkeakoskelta, Porista, Jokioisilta, Ylöjärveltä ja Tampereelta. Ikäjakama oli laaja opiskelijoista eläkeläisiin ja tanssitaustakin vaihteli; oli ihan uusia kansantanssin parissa ja sitten lähes koko elämänsä tanhukengät jalassa eläneitä. Meillä oli erittäin iloiset, vauhdikkaat, hikiset ja mukavat harjoitukset. Salista poistui 17 hymyilevää ihmistä. Ja ensimmäistä keikkaa suunniteltiin jo."

TANSSILYSTI

Kansantansseja ja seuratansseja kouluun

Opetusmateriaalipaketti alakoulun opettajalle

Tunnit on pilkottu
heposti omaksut-
taviin osiin.
Mukana on perinne-
leikkejä, tanssillisia
valmiuksia kehittäviä
lämmittelyjä sekä
valmiita tansseja.

Paketissa on sekä
kirjalliset tunti-
ohjeet, CD-levyt,
nuotit että video-
näytteet tansseista.
Ikäluokat 1-2 lk.,
3-4 lk. ja 5-6 lk..

**Kansan- ja
seuratansseja
tarkkoine
ohjeineen!**

Tilaukset:

Kansantanssinuorten Liitto,
ktnl@kansantanssinuoret.fi,
045-2777 283

Riia Niemelä

Syyspyörteisiä terveisiä Tanssin osaamiskeskuksesta

Syksyisin iskee aina se sama tunne. On uuden työrupeaman alku. Mielessä, mitä kaikkea tänä vuonna tehdäänkään ja mihin kaikkialle ehditään. Kun luonto valmistautuu lepoon, ihmiset ryntäilevät paikasta toiseen ja päänsisäiset ideamyllyt pursuavat yli.

Oloon liittyy rehellisesti sanoen hiukan kauhua, mutta ennen kaikkea iloa siitä, että saa tehdä työkseen näin mielenkiintoisia juttuja!

Suomen Nuorisoseurojen Tanssin osaamiskeskuksessa valmistaudutaan parhaillaan kaikkiin edessä olevan vuoden haasteisiin. Täällä Lahden toimiston työpöydällä ovat muun muassa Kansantanssin kääntöpiiri, DÄÄNS – tanssileiri, kansantanssin ohjaajakoulutuksen kurssit, Tempoa Tenaviin ja keväiset lasten ja nuorten kansantanssikatselmukset eli Tanssirallit. Luvassa on kevään aikana myös aikuisten kansantanssileiri ja kauan kaivattu Tanssitalo-viikonloppu.

Mikä ihme se Tanssin osaamiskeskus sitten on? Tanssin osaamiskeskuksen tehtävä on kehittää ja tukea laadukasta kansantanssitoimintaa. Tanssin osaamiskeskuksen yhteydessä toimii myös Pispalan Sottiisin tapahtumatoimisto, joka tuottaa Suomen Nuorisoseurojen tapahtumia kuten Tanssimaniaa, Folklandiaa ja Pispalan Sottiisia.

Minun roolini Tanssin osaamiskeskuksessa on tuottaa sellaisia palveluita, jotka tukevat kansantanssin harrastuskenttää. Vaikka Tanssin osaamis-

keskus toimii yhden järjestön alla, koen, että kyllä-hän tässä yhteisellä asialla ollaan. Omassa työssäni saan kosketusta kaikkiin kansantanssijärjestöihin muun muassa yhteisen ohjaajakoulutuksen kautta. Minuun saakin mieluusti olla yhteydessä, kun tulee

mieleen ideoita ja toivomuksia siihen liittyen.

Kentältä on kaikunut iloisia uutisia, uusia harrastusryhmiä on perustettu ja jo olemassa oleviin on tullut uusia innokkaita tanssijoita. Kansantanssi taiteenlajina on alkanut hengittää moneen suuntaan ja oma henkilökohtainen mielipiteeni on, että se on lajimme eloonjäännin ja kehittymisen edellytys. Uskon siihen, että yksi onnistuminen tuottaa lisää onnistumisia ympärilleen. Muistetaanhan aina siis kiittää ja kehua toisiamme, kun sen aika on. Hyvässä yhteistyössä

toimien olemme parhaita kansantanssin lähettiläitä kaikille tulevaisuudessa kansantanssista innostuville!

Syksyn väriloistoa jo odotellen!

Kuva: Aura Piha

Lisätietoa tanssipalveluistamme:

Palvelutuottaja Riia Niemelä

Tanssin osaamiskeskus/ Suomen Nuorisoseurat

riia.niemela@nuorisoseurat.fi

044 744 3939

www.nuorisoseurat.fi/tanssi

Maarit Saarelainen

Tanssimania ravistaa ja koukuttaa Tampereella

Uuden kansantanssin ja kansanmusiikin festivaali Tanssimania tarjoaa kovaa koulutusta, komeita konsertteja ja tuoreita tanssiteoksia 29.9-1.10. Ohjelmassa on myös sananvapauden pureutuva Tanhujalostamo -seminaari sekä perjantain ja lauantai-illan Maniatanssit á la Nope ja Suistamon Sähkö.

Ma' ilmanlopun maanitus kaataa ketoon

Tanssimanian pääkonsertissa meno äityy villiksi, kun lavalle nousee Anne-Mari Kivimäen Suistamo – Perinnelaboratorion teos: ”Ma’ ilmanlopun maanitus”. Siinä soi suistamolainen rumpsutus, hypnoottinen elektrojouhikko ja petroskoilainen nykyrock. Matkalla mukana ovat Tanssiteatteri Minimi, Tanssiteatteri Tsuumi, Suistamon Sähkö, Pekko Käppi, Ville Rauhala, Eero Grundström, Risto Ylihärtilä, Timo Saari ja Reetta-Kaisa Iles.

Ma’ ilmanlopun maanitus, la 30.9. klo 19.30, Tampere-talo, Pieni Sali. Yhteistyössä Tampere-talon kanssa.

Meillä kävi Duuri

sillä Tanssimanian koko perheen ”Meidän ääni” konserttia isännöi riemukas trio Orffit, joiden lauluissa soi musiikin lisäksi ja lasten ja nuorten sananvapaus. Konsertissa nähdään pari sataa nuorta soittajaa ja tanssijaa, jotka koostuvat nuorten tanssileiri DÄÄN-Sin osallistujista ja Näppärikurssin Pirkanmaan Musiikkiopiston opiskelijoista. Tampere-talon kanssa yh-

dessä tuotettu konsertti on osa Tampereen 238. vuosipäivän viettoä. Meidän ääni, su 1.10. klo 13.00, Tampere-talo, Sorsapuistosali. Vapaa pääsy. Yhteistyössä Tampere-talon ja Tampereen kaupungin kanssa.

Tampere-talossa nähdään myös Tanssiteatteri Hämmyn Suomi Hall of Fame, Karelian Rhapsody, ruotsalainen tanssivirtuoosi Magnus Samuelsson sekä lukuisa joukko kotimaisen kansantanssin huippuesiintyjä. Mukana maniamenossa: Pelmakat, Lapin Urheiluoipisto, Miesten vuoro, Matit ja Maijat, Sorokoska, Rikurilla, Kärri, Öhkä, Orffit, Dääns & Näppärit, Polokkarit, Kimurantti ja Kirjavat.

Kuva: Pispalan Soittisi

Miesten kansallispukujen huopapäähineitä

Pohjalaismallisen lierihatun hinta on
130 € + toimituskulut, muitakin malleja voi kysellä.

Tiedustelut:

050-4105579/ Jutta Jaakkola
jutta@muotiasustehilkka.fi

www.muotiasustehilkka.fi

*Juhliin, kansantanssiesityksiin,
kansallispuvun päivän piknikille
tai muuten vain kaduille pasteeraamaan!*

Kansallispuvut vuokraa SKY:N PUVUSTO

Vuodesta 1907

Pukuvuokra SKY:n jäsenyhdistyksille 25 €/ vko,
muille 50 €/ vko.

Naisten kokoja C32-52, miesten kokoja C44-58.
Lisäksi runsaasti lasten pukuja pirpanakoosta
alkaen.

Puvusto on auki keskiviikkoisin klo 17.00-19.00
osoitteessa Döbelninkatu 5 b 21, 00260 Hki

Yhteydenotot sähköpostitse
puvusto@kansantanssinyt.fi
www.kansantanssinyt.fi

Petri Hoppu

Minä ja kansallispuku

Aloittaessani kolmetoistavuotiaana tanhuharrastuksen opin heti kansallispuvun voimakkaan symbolisen merkityksen kansantanssille. Kansallispuku oli tuolloin ennen kaikkea tanhupuku, univormu, jonka avulla pystyin ilmaisemaan kuulumistani kansantanssijoiden yhteisöön. Muistan ylpeyteni ensimmäisestä puvustani ja sen, kuinka uuteen ryhmään tullessani halusin hankkia uuden samanlaisen kansallispuvun kuin muillakin. Kansallispuku oli konkreettinen manifestaatio siitä, mitä halusin olla.

Yliopisto-opintojeni myötä asenteeni kuitenkin muuttui nopeasti, kun tutustuin folklorismiin eli perinteen elvyttämiseen ilmiönä ja ideologiana. Näin kansallispuvun edelleen univormuna, mutta omaksumani tieto riisui siltä autenttisuuden kaavun ja toi esille voimakkaan mielikuvituksellisen ulottuvuuden, joka maantieteellisiin alueisiin yhdistettäviin asusteisiin väistämättä liittyy. Kun lisäksi tuohon aikaan eli 80-luvulla kansallispukujen ympärillä käyty keskustelu oli usein hyvin normatiivista, ohjailevaa ja välillä jopa saarnaavaa, kaltaiseni nuori vihainen mies tunsu kapinamielialan nousevan itsessään. Miten joku voi sanoa, miten saan tai en saa pukeutua? Halusin paljastaa ideologisen ”valheen”, jonka koin kansallispukuun liittyvän.

Varsin pian suhteeni kansallispukuun muuttui kuitenkin uudestaan. Muistan Heikki Laitisen sanoneen joskus 90-luvun alkupuolella, kuinka kansallispuvun merkitys ei ole niinkään kansallisena symbolina tai univormuna vaan ennen kaikkea siinä, että se mate-

rialisoi menneen ajan pukukulttuuria meidän aikaamme. Tällaisten ajatusten myötä kansallispuku ei enää ollut minulle tanhupuku vaan aloin ymmärtää sen itseisarvon. Aloin lukea kansallispuvuista yhä enemmän ja huomasin, että kansallispukuaatteesta ja sen taustalla olevista kansanpuvuista paljastui aina vain kiehtovampia tarinoita, joissa ideologiat ja materiat kietoutuivat toisiinsa. Ymmärsin paremmin, että puvuilla ja niiden osilla oli historiansa ja ne kiinnittyivät tiettyyn aikaan. Samalla minulle kirkastui entistä paremmin myös se, että koko ajatus kansallisesta puvusta oli historiallinen ja se perustui tietäntyyppiseen näkemykseen kansallisuuden representoinnista.

Kohdallani tieto ei lopulta lisännyt tuskaa, vaan se päinvastoin herätti yhä enemmän kiinnostusta asiaa kohtaan, ja nyt tilanne onkin sellainen, että vuosien haaveeni uudesta puvusta on toteutumasaa. Taustalla on voimakas symbolinen yhteys äitini kotipaikkakunnalle Sortavalaan, jonka puvun kankaat ostin viime kesänä. Symbolinen ulottuvuus ei kuitenkaan ole koko totuus, vaan minua kiehtoo myös ajatus päälläni olevasta puvusta, jonka kuosit, leikkaus ja värimaailma ovat erilaisia kuin nykyajan vaatemaailmassa. Pukuni ei ole iätön ja autenttinen, vaan se ilmentää fantasian, materian ja historiallisen todellisuuden kietoutumista yhteen esteettisesti ihastuttavalla tavalla. Seuraavaa kansallispukujen tuuletusta odotellessa!

Taina Kangas

Ajankohtaista Suomen kansallispukukeskuksesta

Kansallispuvut runsaasti esillä pukunäytöksissä

Suomen kansallispukukeskuksen kuluvan vuoden toimintaa värittävät monenlaiset kansallispukuihin liittyvät tapahtumat. Suomalainen kansallispuku – näyttely on kerännyt runsaasti kävijöitä. Pukuja on ihasteltu ja ihmetelty. Hämmästyttä on herättänyt mm. pukujen moninaisuus niin materiaalien kuin mallienkin osalta. Onpa niitä joku luullut saksalaisiksiin puvuiksi värikkyytensä vuoksi.

Jyväskylässä on kuluneen kesän aikana ollut useita-kin valtakunnallisesti isoja tapahtumia. Karjalan Liiton kesäjuhlat keräsivät viikkoa ennen juhannusta tuhansia ihmisiä paikkakunnalle. Jyväskylän Paviljongissa ja monessa muussa pisteessä oli tapahtumia tarjolla kolmen päivän ajan niin runsaasti, että heikompaa moinen meno hirvitti. Kansallispukukeskus osallistui tapahtumaan järjestämällä lauantaina Kansallispukuklinikan eli neuvontapisteen, jossa kuka tahansa sai tulla kyselemään neuvoja kansallispukupulmiinsa.

Toinen ohjelmanumero oli suuri kansallispukukavalkadi. Se toteutettiin yhteisvoimin Karjalan Liiton ja Kansallispukukeskuksen kanssa. Kavalkadissa esiteltiin ennätysmäärä kansallispukumalleja, yhteensä runsaat kahdeksankymmentä. Näytökseen sai ilmoittautua esittelemään oman kansallispukunsa, jotka Keskukseen kansallispukukonsultti esitteli. Yle Jyväskylä streamasi näytöksen suorana Yle Areenaan. Suuren kysynnän vuoksi se saatiin myös uudelleen kaikkien nähtäväksi Yle Areenaan.

Muotipäivät Jyväskylässä 1. - 2.9.2017

Kansallispukukeskus pyydettiin tänä vuonna mukaan Muotipäivät -tapahtumaan. Paikallisen mallitoimiston, Fashion Unitin, järjestämän kaksipäiväisen tapahtuman ohjelmassa oli ensimmäistä kertaa mukana myös suomalaisia kansallispukuja. Ne sopi-

vat hyvin tapahtumaan, jossa tällä kertaa juhlittiin yhdessä Suomen 100-vuotista taivalta. Kansallispukukeskus organisoii esitykseen 11 upeaa pukukokonaaisuutta, jotka nähtiin lavalla ammattimannekiinien päälle puettuina. Perjantain muotinäytösten välissä kansallispuvuista nähtiin kaksi esitystä klo 17.30 ja 19.00. Aivan kaupungin sydämessä, Kompassi-aukiolle rakennetulla lavalla, pidetyt näytökset keräsivät paikalle ennätysyleisön.

Esityksen valmistelu vaati monen ammattilaisen työpanoksen, jotta puvut saatiin huollettua näytöskuntoon ja että ne kohtasivat sopivat esittelijät. Yksitoista kansallispukua on käytännössä valtava määrä vaatekappaleita, päähineitä, sukkia ja kenkiä, jotka Kansallispukukeskuksen naiset huolehtivat paikalle ja hoitivat pukujen pukemisen. Mannekiinien innostus ja tehtävään heittäytyminen olivat huippua, mikä takasikin täydellisen lopputuloksen.

Ammattimannekiinit, vauhdikas koreografia, Leena Sarven tyylikkäästi hoidettu juonto, mukaansa tempaava musiikki ja iloinen tekemisen meininki saivat yleisön innostumaan raikuviin aplodeihin.

Tervetuloa Kansallispuvun päivään Jyväskylään 7.10.2017

Seuraava tapahtumamme on jo perinteeksi muodostunut Kansallispuvun päivä la 7.10. Kansallispukukeskuksen järjestämän tapahtuman paikkana ovat Suomen käsityön museon tilat. Tapahtum aika on klo 11 – 17. Ohjelmassa on tällä kertaa upean uuden Johanneksen naisen kansallispuvun esittely sekä Mari Varosen kokoama Kansallispuvussa-roadshow. Tuttuun tapaan mukana on kansallispukutarvikkeiden myyntitori, josta voit ostaa asusi täydennykseksi vaikkapa silkkihiuvin.

Tarkempi ohjelma löytyy Kansallispukukeskuksen nettisivuilta www.kansallispukukeskus.fi

Suomen Kansallispukukeskuksen tapahtumia:

20.5. – 3.12.2017 Suomalainen kansallispuku- Näyttely Suomen käsityön museossa

Suomi 100 -ohjelmaan kuuluva näyttely levittäytyy koko museon tiloihin. Näyttely kertoo raikkaasti ja osallistavasti suomalaisen kansallispuvun tarinaa. Nähtävillä on monipuolinen kattaus maamme kansallispuvuista.

Näyttelyn suojelijana toimii Presidentin puoliso rouva Jenni Haukio.

Avoin kansallispukepaja -tapahtumat lauantaisin 23.9., 28.10. ja 25.11. Tarkemmat ohjelm tiedot löytyvät lähempänä ajankohtaa nettisivustolta: www.kansallispukukeskus.fi ja www.craftmuseum.fi

Kansallispuvun päivä

la 7.10.2017 Suomen kansallispukukeskuksen järjestämä Kansallispuvun päivä -tapahtuma Suomen käsityön museon tiloissa Kauppakatu 25, Jyväskylä.

Juhlistamme suomalaista kansallispukua. Varaa päivä heti kalenteriisi!

Näyttely Kansallispukukeskuksen Kujalla:

3.2. – 12.11.2017 Paula – hyvän kahvin lähettiläs Sääksmäen puvussa

Suomen kansallispukukeskus hoitaa valtakunnallisesti suomenkielisen alueen kansan- ja kansallispukuihin liittyviä asioita. Teitä palvelevat:

kansallispukekonsultti **Taina Kangas** 050 3118 889, taina.kangas@jkl.fi.

kansallispukeamanuenssi **Marja Liisa Väisänen** 050 3118 247, marja.liisa.vaisanen@jkl.fi

Muistathan myös www.kansallispuvut.fi -sivuston internetissä, josta löydät runsaasti tietoa kansallispuvuista.

Yrittänyttä ei laiteta

Koiranulkoilutustuttu jutteli taannoin, että joku etninen harrastus voisi olla kiva; tutustuisi johonkin kulttuuriin. Minä varovasti tarjosin tanhua, että siinä olisi hänelle halpa ja helppo etnolaji. Juu, ei käynyt. Jos se tanssia olisi, niin sitten jotain flamencoä tai irkkutanssia, eikä mitään kansantanssia. Rykäisin ja tokaisin, että eikös ne ole kansantansseja nekin. Eivät kuulemma ole, kun niitä näkee televisiossa. Ja kansalaisopistossa on oikein kurssitkin.

Työkaveri tuumasi puolestaan, että jotain tarttis tehdä, että saisi sykettä välillä vähän nousemaan. Minä siihen kehumaan, että älyrannekkeen mukaan tanhutreeneissä kertyy yli puoli miljoonaa askelta vuoden aikana, ja tempo on väleen vähän turhan kin kipakka. Juu, ei uskonut. Hän oli jostain kuullut, että kansantanssia pitää uudistaa ja tuulettaa ja pölyttää, kun se on semmosta vanhanaikasta könyämistä. Teki mieli vähän pölyyttää kaveria itseään, mutta purin huulta ja vänkäsin, että miten niin vanhanaikasta — älyrannekkeet ja kaikki mukana. Turha vaiva, ei se mokoma usko semmosiin moderneihin hilaanvitkuttimiin.

Naapurilla on aina suupielet alaspäin. Minä ajattelin, että tanhu voisi tehdä hyvää. Juu, ei kelvannut. Kansantanssi nyt on kuulemma naurettavin harrastus ikinä! Minä siihen, että just niin, sehän siinä on parasta! Meidän harjoituksissa hekotellaan jatkuvasti. Kun menee hyvin, niin nauretaan — ja kun tulee kämmi, niin sitten vasta nauretaankin. Naapu-

ri vaan pyöritteli silmiään. Ärähti sitten, että hänellä on samaan aikaan joka tapauksessa se naurujooga.

Vaalien aikaan kävelin kansallismielisten vaalitelan ohi ja siinäpä tuli mieleen, että sieltä varmaan löytyisi kaikupohjaa suomalaisen kulttuuriperinteen ilosanomalle. Juu, ei löytynyt. Kulttuuri oli väärä sana. Tuuppasivat kahvitta ulos ja huusivat vielä perään, että tanhuryhmän ensi vuoden avustus pitäisi ottaa pois. Kulttuurirahoja pitää leikata, kun vastaanottokeskuksen polttopulloiskun jälkien korjaukset tulevat niin kalliiksi.

No serkku se aina valitti, kun ei tohdi ottaa kontaktia vastakkaiseen sukupuoleen. Minä ehdotin, että mitenkä olisi tuo kansantanssi — siinä kun pääsee osaamatonkin likelle naisimmeisiä, eikä tartte sanaan sanoa. Juu ei. Sehän vallon kauhistui, jotta ei hän sentään NIIN epätoivoinen ole. Melkein kaikkea hän on kyllä valmis kokeilemaan, mutta jos nyt kuitenkin jätetään tämä ja se sukurutsa väliin — heko heko... Minä valistin, että tuo sanontahan menee alunperin niin, että kaikkea pitää kokeilla *ker-ran*, paitsi sukurutsaa ja kansantanssia. Eli sukurutsaa ei kertaakaan — ja kansantanssia joka viikko!

Yrittänyttä ei laiteta. Serkku on nyt käynyt harjoituksissa joka viikko. On se niin epätoivonen...

Paula Bergström

Kansallispuvut tuulettuivat

5.8. vietetyn kansallispuvun päivän kunniaksi järjestettiin taas tuuletustapahtumia eri puolilla Suomea. Toimituksen tiedossa on ainakin 20 eri paikkakunnilla järjestettyä tapahtumaa. Piknikkien lisäksi tarjolla on ollut vaihtelevasti monenlaista ohjelmaa, kuten musiikkiesityksiä, yhteislaulua, kansantanssia, pukuesittelyitä, kansallispukutietoa, kansanlaulukirkkoa ynnä muuta. Ohessa ovat kuulumiset Lohjan tapahtumasta.

Lohjanseudun Tanhuajat ry järjesti perinteisen kansallispuvun tuuletuspäivän torstaina 10. elokuuta Lohjan museon piha-alueella.

Kun viikolla sää oli ollut siihen mennessä sellainen kuin se on ollut lähes koko kesän, kysäisin ohjaajaltamme, että mitäs sitten jos sataa... Vastaus tuli kuin apteekin hyllyltä: ei ole aiemminkaan satanut. Eikä kyllä satanut nytkään.

Paikalle saapui runsaasti erilaisiin kansallispukuihin pukeutuneita. Osa puvuista oli sellaisia, joita ei edellisenä vuonna ollut näytillä. Muun muassa Kankaan-

pään puku oli tällainen. Ja olipa läntisestä naapurimaastamme Ruotsistakin yksi puku. Kaikki puvut esiteltiin, ja täytyy todeta, että oli hieno tunne kun meitä Lohjan pukuun pukeutuneita oli pitkä rivi.

Hiiden pelimannit soittivat ja Leikin varjolla -ryhmä esitti pari sikermää kansantansseja.

Kati Lyytikäinen ja Seija Ulenius leikittivät lapsia, Eli-na Laakkonen veti yhteislauluja ja yhdessä tanssittiin salonkitansseja. Arpoja myytiin ja tarjolla oli kahvia ja leivonnaisia, vapaaehtoisella kahvimaksulla.

Esko Kannusmäki

Kansan tanssia kirjallisuudessa, osa 25

Kauniilla kiilukärpäsillä ja lapinkävijöiden tuntemilla porokiiliäisillä eli kurmuilla on parvisoidin kuten teerillä. Koiraat valitsevat maisemasta erottuvan paikan, vaikkapa kukkulan huipun ja esiin työntyvän puunoksen ja tanssivat. Naaraat tarkkailevat piirin reunoilla ja poimivat onnekkaan pyörähtelijän pariin.

Tiede 7/2017 Kärpäsenä katossa

Can-Can: Löyhämielisten naisten esittämä sätkytanssi

Caconne: 1. Soitinmusiikin muunnelmamuoto 2. Tapa litteroida ranskalainen aivastus

Drabantti: Puolalainen seremoniatanssi tai intendentin itäsaksalainen kulkuneuvo

Kun oopperassa yksinäinen altto laulaa 12 minuutissa ”suloiset hiuksesi”, operetissa korkea sopraano lurittelee niitä näitä ja 48 kevytkorkoista naista hetku vilautellen alushousujensa pitsejä. Tanssiksi kelpaa mikä tahansa rytminen hytky: marssi, valssi, galoppi, kotiljonki, shimmy, tango, kopak, tsopak ja kiinalainen liupong. Kaikista tansseista tunnetuin on can-can, suomeksi kän-känni, jota humalaiset jumalat tanssivat maailman ensimmäisessä kokoillan operetissa, Jacques Offenbachin julkeassa ilveilysvä vuodelta 1858 Orfeus manalassa. Samaa kappaletta soitetaan suomalaisissa jääkiekko-otteluissa, koska maali enteilee känniä.

Haitari: Päistä vedettävä soitin, josta väitellään jatkuvasti.

Hambo: Ruotsalainen tapa pitää hauskaa: pyöritään kansallispuvussa ympyrää lipputangon ympärillä.

Oopperassa on koloratuurin tarvetta paljon enemmän kuin ensi luulemalta voisi aavistaa. Yksinhuoltajan oikeuksia kostonhimoisesti puolustava Yön kuningatar edustaa koukerosopraanoja siinä missä häntä lempeämmät Juliette, Elvira, Dinorah, Lucia ja Linda. Kujertavakurkkuiset korkeaääniset naiset on mielletty oopperassa köyhiksi ja yksinkertaisiksi tyttöiksi, jotka rakastuvat joko onnellisesti tai onnettomasti. Onnellisesti rakastuvat laulavat etupäässä linnuista, kevätlähteistä, tuulenhenkäyksistä ja jalokivistä ja heidän purkauksiaan kutsutaan poloneeseiksi tai valssi- tai kelloaarioiksi, kun taas onnettomasti rakastuneet saavat mielipuoisuuskohtauksen, jolloin äsken niin onnelliselta kuulostanut laulanta muuttuu ilmiselväksi vakavan psykoosin oireeksi.

Minna Lindgren: Musiikki on vakava asia

TANSSIAISET NAVETASSA

Meni piirileikkiä kukko ja kana.
Sitä syrjästä katseli vakavana
juro, ynseä rouva lehmä. ”Ammuu!”
se ammui, ett’ oli revetä suu.

Klarinettia porsaat puhalsi.
Vähän väliä törähti trumpetti,
kun hevonen hirnähti: ”Iihahaa!”
Oli kaikilla oikein hupaisaa.

Laura Latvala

Myydään

Kaksi Alavuden pukua:

1. Lähes käyttämätön, siisti Helmi Vuorelman valmistama puku, pusero, koru ja nauhat kokoa 38-40.

Hintapyyntö 420 € tai sopimuksen mukaan.

2. Itse kudotusta kankaasta tehty puku + pusero, koko 36-38.

Hintapyyntö 220 € tai sopimuksen mukaan.

Sijainti Helsingin Lauttasaarella.

Tiedustelut: 0505310321 / Vera

Myydään

Käsin tehty, lähes käyttämätön Tuuterin puku, koko n. 40.
Hintapyyntö 600 €.

Puku sijaitsee Espoon Matinkylässä.

Tiedustelut: 044571 5303 / Anja Lehtikainen

Kansallispukuja myytävänä:

Tytöille eri kokoja: Alavus, Häme, Härmä, Munsala, Perä-Pohjola, Pyhäjärvi, Tuuteri

Pojille eri kokoja: Häme, Valkeala

Naisille eri kokoja: Häme, Munsala, Pyhäjärvi.

Miehille eri kokoja: Akaa, Häme, Koivisto, Seiskari

Hinnat 120-1200 €

Kerro, mitkä kiinnostavat, etsin sopivat esiin ja määrittelen hinnat niille.

Tiedustelut: 050 4660662 / Anneli

Tapahtumakalenteri

Syyskuu

29.9-1.10. Tanssimania. Uuden kansanmusiikin ja kansantanssin festivaali Tampereella.

Lokakuu

7.10. Kansallispuvun päivä, Suomen kansallispukekokeskuksen järjestämä Kansallispuvun päivä -tapahtuma Jyväskylässä.

21.10. Folkdansglädje, FSF:n 100-vuotisjuhlal Helsingin Konservatorion juhlasalissa klo 18.00

21.10. Juhlatanssikurssi, Varalan Urheiluopisto, Tampere

21.10. Kansantanssin opettajien 40-v. tapaaminen, Varala, Tampere

22.10. Ruotsalaisten tanssien kurssi Arbetets Vänner – yhdistyksen tiloissa (Annankatu 26, Helsinki) Mikko Pihlatie, Lena Hallin-Pihlatie ja Marcus Blomberg opettavat klo 9.00-13.00 .

29.10. SKY:n puvuston 110-vuotisjuhla, avoimet ovet Döbelninkadulla.

Marraskuu

7.11. Suomen ensimmäinen Etnogaala Tavastialla Helsingissä.

18.-19.11. Feresikurssi, Allianssi-talo Itä-Pasilassa Helsingissä

25.11. Erotiikka kansantanssissa—vakasta varisseet tanssit –kurssi SKY:n ja KTNL:n vaalikokousten yhteydessä Albert Edelfeltin koululla Porvoossa.

25.11. KTNL:n vaalikokous klo 15.00 ja SKY:n klo 16.00, Porvoo

